

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

23 12 2021 р.

м. Київ

№ 1424

Про затвердження стандарту
вищої освіти зі спеціальності
225 Медична психологія
для третього (освітньо-наукового)
рівня вищої освіти

На виконання частини шостої статті 10, підпункту 16 частини першої статті 13 Закону України «Про вищу освіту», підпункту 12 пункту 4 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 року № 630, з урахуванням Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2016 року № 600 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30 квітня 2020 року № 584),

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити стандарт вищої освіти зі спеціальності 225 Медична психологія галузі знань 22 Охорона здоров'я для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, що додається.

2. Установити, що стандарт вищої освіти, затверджений пунктом 1 цього наказу, вводиться в дію з 2022/2023 навчального року.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на першого заступника Міністра Вітренка А.

Міністр

Сергій ШКАРЛЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом Міністерства освіти
і науки України
від 23.12.2021 № 1424

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ третій (освітньо-науковий) рівень

СТУПІНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ доктор філософії

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 22 Охорона здоров'я

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 225 Медична психологія

Видання офіційне

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Київ
2021**

I Преамбула

Стандарт вищої освіти (далі – Стандарт) за третім (освітньо-науковим) рівнем, галузь знань 22 Охорона здоров'я, спеціальність 225 Медична психологія.

Стандарт вищої освіти затверджений і введений в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 23.12.2021 № 1424.

Розробники стандарту:

Члени підкомісії науково-методичної комісії спеціальності 225 Медична психологія, створеної наказом Міністерства освіти і науки України (№ 582 від 25.04.2019 р.):

Філоненко Мирослава Мирославівна, доктор психологічних наук, професор, декан медико-психологічного факультету Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, **голова підкомісії**

Поліщук Олександр Юрійович, кандидат медичних наук, доцент, керівник медико-психологічного центру Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет», **заступник голови підкомісії**

Аврамчук Олександр Сергійович, кандидат психологічних наук, доцент кафедри психології Вищого навчального закладу «Український Католицький Університет», **секретар підкомісії**

Животовська Лілія Валентинівна, доктор медичних наук, професор кафедри психіатрії, наркології та медичної психології Української медичної стоматологічної академії

Яковлева Світлана Дмитрівна, доктор психологічних наук, професор, завідувач кафедри корекційної освіти Херсонського державного університету

Стандарт розглянуто та схвалено на засіданні робочої групи підкомісії 225 Медична психологія науково-методичної комісії № 11 з охорони здоров'я та соціального забезпечення протокол від 07.10.2019 р. № 1.

Стандарт розглянуто на засіданні сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, протокол від 17.04.2020 р. № 2

Фахову експертизу проводили:

Пшук Наталія Григорівна, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри медичної психології та психіатрії Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова;

Коростій Володимир Іванович, доктор медичних наук, професор, заступник директора з медичної частини Навчально-наукового медичного комплексу «Університетська клініка» Харківського національного медичного університету

Маркова Маріанна В'ячеславівна, доктор медичних наук, професор, професор кафедри сексології, медичної психології, медичної та психологічної реабілітації Харківської медичної академії післядипломної освіти

Методичну експертизу проводили:

Паламарчук Ольга Федорівна, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник відділу лідерства та інституційного розвитку вищої освіти Інституту вищої освіти НАПН України.

Таланова Жаннета Василівна, доктор педагогічних наук, с.н.с., доцент, головний науковий співробітник відділу політики та врядування у вищій освіті Інституту вищої освіти НАПН України; менеджер з аналітичної роботи Національного Еразмус+ офісу в Україні; координатор експертної групи.

Стандарт розглянуто після надходження всіх зауважень та пропозицій та схвалено на засіданні підкомісії зі спеціальності підкомісії 225 Медична психологія науково-методичної комісії № 11 з охорони здоров'я та соціального забезпечення сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, протокол № 3 від 16.12.2021р.

Стандарт погоджено на засіданні Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, протокол від 09.12.2021 № 18.

II Загальна характеристика

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень
Ступінь вищої освіти	Доктор філософії
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальності	225 Медична психологія
Форми здобуття освіти	денна
Освітня кваліфікація	Доктор філософії з медичної психології
Професійна кваліфікація	
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – доктор філософії Галузь знань – 22 Охорона здоров'я Спеціальність – 225 Медична психологія
Опис предметної області	<p>Об'єкт діяльності: психічне здоров'я людини</p> <p>Цілі навчання: підготовка фахівців, здатних продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми, здійснювати власні наукові дослідження у сфері медичної психології.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: поняття, принципи, концепції забезпечення психічного здоров'я людини</p> <p>Методи, методики та технології: методи діагностики та лікування психічного здоров'я, статистичні методи аналізу даних, цифрові технології медицини</p> <p>Інструменти та обладнання: інформаційно-аналітичні інструменти, засоби психодіагностики, спеціальне програмне забезпечення для досліджень в медичній психології</p>
Академічні права випускників	Здобуття додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих
Працевлаштування випускників	Дослідницька та науково-педагогічна діяльність у сфері медичної психології

III Вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за освітніми програмами відповідної спеціальності, та їх результатів навчання

Для здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 225 Медична психологія можуть вступати лише особи, що здобули попередній освітній ступінь магістра за відповідною спеціальністю 225 Медична психологія.

IV Обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти

Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми доктора філософії становить від 30 до 60 кредитів ЄКТС

V Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері медичної психології, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики, застосовувати сучасні методології наукової та науково-педагогічної діяльності, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності	ЗК01. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел ЗК02. Здатність розв'язувати комплексні проблеми медичної психології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності. ЗК03. Здатність працювати у міжнародному контексті
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК 01. Здатність застосовувати сучасні інструменти, електронні інформаційні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності, зокрема для моделювання процесів та прийняття оптимальних рішень у сфері медичної психології. Здатність до глибинних знань у сфері медичної психології. СК 02. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті. СК 03. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері медичної психології, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень. СК04. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проєкти в медичній психології та дотичні до неї міждисциплінарні проєкти, лідерство під час їх реалізації.

VI Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

РН01. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми медичної психології державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

PH02. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень (опитувань, спостережень тощо) і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні дані систематичних аналізів, мета-аналітичних досліджень та літературних оглядів.

PH03. Розробляти та досліджувати концептуальні, статистичні і комп'ютерні моделі процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у медичній психології та дотичних міждисциплінарних напрямках.

PH04. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з медичної психології та дотичних міждисциплінарних напрямків з використанням сучасних інструментів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

PH05. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

PH06. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові та практичні проблеми медичної психології з дотриманням норм академічної етики і врахуванням медичних, етичних, соціальних, економічних та правових аспектів.

PH07. Розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни з медичної психології у закладах вищої освіти.

VII Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів здійснюється у формі публічного захисту дисертації
Вимоги до дисертації здобуття ступеня доктора філософії	<p>Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання конкретної наукової задачі в сфері медичної психології або на її межі з іншими спеціальностями, результати якого становлять оригінальний внесок у розвиток медичної психології та оприлюднені у наукових публікаціях в рецензованих наукових виданнях.</p> <p>Дисертація не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації.</p> <p>Дисертація має бути розміщена на сайті закладу вищої освіти (наукової установи).</p>

VIII Вимоги до створення освітніх програм підготовки за галуззю знань або групою спеціальностей (у стандартах рівня молодшого бакалавра), міждисциплінарних освітньо-наукових програм (у стандартах магістра та доктора філософії)

Для міждисциплінарних освітньо-наукових програм для зазначення спеціальності 225 Медична психологія в освітній кваліфікації необхідно забезпечити опанування здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти компетентностей ЗК 02, СК 03, СК 04, та результатами навчання РН 02, РН 04, РН 06.

IX Вимоги професійних стандартів

Повна назва та реквізити відповідного Професійного стандарту	Професійні стандарти відсутні
Особливості Стандарту вищої освіти, пов'язані з наявністю Професійного стандарту	Професійні стандарти відсутні

X Додаткові вимоги до організації освітнього процесу для освітніх програм з підготовки фахівців для професій, для яких запроваджене додаткове регулювання

Відсутні.

XI Додаткові вимоги до структури освітніх програм, необхідних для доступу до професій, для яких запроваджене додаткове регулювання

Відсутні.

X Перелік нормативних документів, на яких базується Стандарт вищої освіти

1. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту» [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>];
2. Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII «Про освіту» – [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>];
3. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>];
4. Національна рамка кваліфікацій». [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>];
5. Національний класифікатор України: «Класифікація видів економічної діяльності» ДК 009: 2010. [Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>];
6. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003: 2010 ДК 003:2010. [Режим доступу: <http://www.dk003.com>];
7. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти.

Затверджені Наказом Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. № 584. https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/naukovo-metodychna_rada/2020-metod-rekomendacziyi.docx

Генеральний директор директорату
фахової передвищої, вищої освіти

Олег ШАРОВ

Пояснювальна записка

Стандарт вищої освіти містить вимоги до освітніх програм підготовки докторів філософії за спеціальністю 225 Медична психологія стосовно:

- обсягу кредитів ЄКТС, необхідного для здобуття освітнього ступеня «доктор філософії» зі спеціальності 225 Медична психологія;
- рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за відповідною освітньою програмою;
- переліку обов'язкових компетентностей випускника;
- нормативного змісту підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованого у термінах результатів навчання;
- форм атестації здобувачів вищої освіти;
- вимог до створення міждисциплінарних освітньо-наукових програм;

Вимоги до компетентностей та результатів навчання узгоджені між собою та відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій.

Таблиця 1. демонструє відповідність визначених Стандартом компетентностей та дескрипторів НРК, а таблиця 2 – відповідність результатів навчання та компетентностей.

Заклад вищої освіти самостійно визначає перелік дисциплін, практик та інших видів навчальної діяльності, необхідний для набуття означених Стандартом компетентностей та результатів навчання. Наведений в Стандарті перелік компетентностей і результатів навчання не є вичерпним. Заклади вищої освіти при формуванні освітніх програм можуть зазначати додаткові вимоги до компетентностей і результатів навчання. Заклади вищої освіти мають право використовувати власні формулювання спеціальних (фахових) компетентностей і результатів навчання, забезпечуючи при цьому, щоб сукупність вимог освітньої програми повністю охоплювала всі вимоги стандарту.

Рекомендовані джерела

1. Стандарти та рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). [Режим доступу: https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/04_2016_ESG_2015.pdf];
2. International Standard Classification of Education (ISCED 2011): UNESCO Institute for Statistics. [Режим доступу: <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf> [1](#)];
3. ISCED Fields of Education and Training 2013 (ISCED-F 2013): UNESCO Institute for Statistics. [Режим доступу: <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-fields-of-education-and-training-2013-detailed-field-descriptions-2015-en.pdf>];
4. The European Qualifications Framework: Supporting Learning, Work and Cross-Border Mobility. [Режим доступу: http://www.ehea.info/Upload/TPG_A_QF_RO_MK_1_EQF_Brochure.pdf];

5. QF-EHEA – Qualification Framework of the European Higher Education Area. [Режим доступу: http://www.ehea.info/Upload/document/ministerial_declarations/EHEAParis2018_Communique_AppendixIII_952778.pdf];
6. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) і загальними компетентностями та прикладами стандартів. [Режим доступу: <http://www.unideusto.org/tuningeu>].

Матриця відповідності компетентностей дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей (результатів навчання) за НРК	Знання Зн1 Концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності	Уміння/навички Ум1 Спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики Ум2 Започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності Ум3 Критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей	Комунікація К1 Вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому К2 Використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях	Відповідальність та автономія АВ1 Демонстрація значної авторитетності, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності АВ2 Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення
Загальні компетентності				
ЗК01	Зн1	Ум 3	К1	АВ 1
ЗК02	Зн1	Ум 3	К1	АВ 2
ЗК03	Зн1	Ум 1	К2	АВ 1
Спеціальні (фахові) компетентності				
СК01	Зн1	Ум 3	К1	АВ 1
СК02	Зн1	Ум 3	К1	АВ 2
СК03	Зн1	Ум 1	К2	АВ 1
СК04	Зн1	Ум 2	К1	АВ 2

Матриця відповідності результатів навчання та компетентностей

Результати навчання	Компетентності						
	Інтегральна компетентність						
	Загальні компетентності			Спеціальні (фахові) компетентності			
	ЗК 01	ЗК 02	ЗК 03	СК 01	СК 02	СК 03	СК 04
РН 1	+	+	+	+	+	+	+
РН 2	+	+	+	+	+	+	+
РН 3	+	+	+	+	+	+	+
РН 4	+	+	+	+	+	+	+
РН 5	+		+		+	+	+
РН 6	+		+		+	+	+
РН 7	+		+		+	+	+